

Орлов А. В.,
доцент, Мелітопольський державний педагогічний
університет ім. Богдана Хмельницького, м. Мелітополь, Україна
andrew_orlov2004@mail.ru
Маслов С. А.,
Мелітопольський державний педагогічний
університет ім. Богдана Хмельницького, м. Мелітополь, Україна

ЖІНОЧІ БЛАГОДІЙНІ ІНІЦІАТИВИ ЯК СКЛАДОВА ПРОЦЕСУ СТАНОВЛЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

Активні суспільні трансформації, що відбуваються нині, суттєво змінюють усталені способи життєдіяльності, соціальні норми та ідеологічні конструкції, котрі їх визначають. Зміни в економічному, культурному та громадському житті країни, що відбувалися впродовж кількох сторіч, набули особливої значущості і в наш час, суттєво впливаючи на традиційні уявлення та жорсткі стереотипи про «жіноче» та «чоловіче». Ця тенденція досить яскраво проявилася у трансформуванні соціальної ролі жінок із «пасивного спостерігача» на «активного учасника» публічної сфери життя, що сьогодні повсюдно спостерігаємо як у суспільно-громадському, культурно-освітньому, так і в політичному, економічному житті країни. Такий вибух емансипації, тендерної рівності й паритетності став символічним для України як цивілізованої демократичної держави третього тисячоліття, що стоїть перед європейським вибором. Безперечно, це все зумовлює гостру потребу та необхідність переосмислення ролі й місця жінок у різних сферах життєдіяльності, зокрема, у сфері благодійної діяльності. Вирішення цього завдання сьогодні стає неможливим без цілісного аналізу й узагальнення світового та вітчизняного досвіду минулого й сучасних практик.

Ключові слова: гендерна рівність; гендерна участь; благодійництво; жіночі ініціативи; жіночі неурядові організації.

Постановка проблеми. Демократичний розвиток України у ХХІ столітті невіддільний від зростання рівня гендерної свідомості і зростання чинника гендерних аспектів суспільних відносин, як одного з головних показників соціокультурного розвитку та прагнення високих соціальних стандартів. Важливою складовою демократичного світогляду і сталого розвитку суспільства сьогодні вважається розвинена гендерна культура, вільний вибір діяльності, соціальних ролей і статусів, потреба в рівноправності і праві на взаємодопомогу в соціумі, в тому числі за допомогою такого засобу соціальної діяльності як благодійництво та волонтерство – добровільна безкорислива допомога як пересічними громадянами, так і групам громадян, організаціям тощо.

Соціально-економічні та політичні зміни кінця ХХ – початку ХХІ ст. та складна кризова ситуація, що склалась в українському суспільстві зумовили необхідність відновлення традицій взаємодопомоги в культурі на засадах законності, гуманності, гласності, добровільності та самоврядування, на чому наголошує прийнятий в 1997 р. «Закон України «Про благодійну діяльність та благодійні

організації»» та його доповнення від 2014 року «Закон України «Про внесення змін до статті 7 Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» [5, 6].

Потреба в активізації усіх чинників становлення громадянського суспільства в Україні обумовлює актуальність як пошуку оптимальних шляхів удосконалення та функціонування інструментів благодійництва, стимулювання громадської активності в процесах, що відбивають інтереси громадянського суспільства у інноваційних за своєю природою і випереджаючих державні соціальні стандарти практиках, так і детальнішого вивчення фактору залучення у соціальну практику гуманістичних і гуманітарних перетворень в суспільстві такого ресурсу, як жіночий благодійницький рух. В даному дослідженні нами зроблена спроба висвітлити різносторонні аспекти благодійницької діяльності жіночих організацій та узагальнити набутий досвід впливу жіночого чинника у процесах благодійності загалом.

Виклад основного матеріалу. Ідея зародження благодійності своїм корінням сягає початку епохи Античності. Саме в цей час в Римській державі

популярності набуває меценатство (допомога нужденним на взаємовигідних засадах). Особливо прославився в цьому ремеслі Гай Цільний Меценат – державний діяч, «покровитель» поетів, митців, який вчиняв доброчинні жести лише з однією метою – прославлення себе у творчості останніх. Звідси й сучасний термін «меценатство», щоправда, в дещо інакшому розумінні та трактуванні, зокрема, в частині добровільної та безкорисливої допомоги.

Однак, повертаючись до еволюції благодійництва, варто зазначити, що останнє своєму остаточному формуванню та розквіту все-таки має завдячувати християнству. Адже, саме друга заповідь Ісуса Христа – «Любов до ближнього» сформувала платформу для розвитку благочинності, як суспільно важливого явища.

У Київській Русі разом з прийняттям християнства відкрилося й «нове дихання» в опіці про бідних: роздача милостині, будівництво спеціальних будинків для нужденних – це далеко не вичерпний перелік добродіянь того часу. Подєкуди доброчинність носила навіть примусовий характер. Відомо, що князь Володимир статутом 996р. офіційно зобов'язав духовенство займатися громадським піклуванням, визначивши десятину на утримання монастирів, церков, богаділень і лікарень. Продовжував «благочинний шлях» Володимира Великого і його наступник Ярослав Мудрий, який окрім особистої участі в будівництві шкіл для сиріт, формально затвердив благодійництво, шляхом внесення до Церковного та Земського статутів спеціальних розділів, присвячених благодійності. Сестра князя Володимира Мономаха – Анна Всеволодівна відкрила в Києві за власні кошти жіноче училище для різних станів суспільства, поміж тим, й сама активно долучалася до виховання учениць [3].

В епоху Нового часу спостерігається певна неоднозначність в еволюції благодійності: з однієї сторони, певний спад в розвитку, зумовлений тодішніми порядками Російської імперії (хоча про повний занепад говорити все ж не варто, адже окремі філантропні жести влади все-таки мали місце, зокрема, заслуговує уваги наказ Катерини II про створення та утримання лікарень, сирітських будинків та будинків для душевнохворих чи, скажімо, відкриття у 1802 році імператорського людинолюбного центру). З іншої сторони – створення історично помітних та важливих закладів освіти, що істотно змінили саме розуміння благодійності, як такої в Україні. Йдеться про відкриття Острозької та Києво-Могилянської академії. Для яких княгині Гальшка Острозька та Гальшка Гулевичівна жертвували чи не все своє майно [8].

Продовжуючи історичний екскурс в минуле, поступово наближаємося до Новітніх часів, адже саме в цей час спостерігається новий виток в еволюції благочинності, з-поміж іншого й завдяки діяльності товариства Червоного Хреста. По всій Російській імперії відкриваються благодійні

заклади. Все більшої популярності набуває добровільне залучення до суспільної роботи лікарів. Помітним центром благодійності в цей час стає Одеса. В тодішніх меценатських проєктах брали участь чи не всі верстви суспільного життя: купці та вчителі, лікарі і навіть представники графств. Серед відомих благочинством жінок помітно виділяється Роксана Едлінг: відкриття жіночого монастиря, будівництво притулків, створення тюремних комітетів – це далеко не весь перелік благодіянь пані Едлінг. Чимало уваги приділялося й духовній сфері життя суспільства Одеси: на березі Чорного моря активно будуються нові храми, відкриваються нові духовно-навчальні заклади, активно та систематично жертвується майно на розбудову останніх.

На сьогодні в Україні налічується близько однієї тисячі благодійних організацій, які після набрання чинності 3 лютого 2013 року Законом України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» були зрівняні в статусі за територіальним принципом. Новий Закон хоча й вирішив деякі проблеми українського благодійництва, з-поміж інших, складність процедури реєстрації благодійних об'єднань чи, приміром, недостатня прозорість збору пожертв, все ж залишив й багато питань невирішеними й чимало – з двозначним розумінням, однак, це вже предмет наступної статті. Як окрему проблему нинішньої української благодійності слід виділити – низький рівень довіри громадян до діяльності благодійних організацій, адже деякі з них за останні роки напружували сумнівну репутацію, що, на жаль, істотно вплинула на цю сферу в цілому.

Наостанок варто зазначити, що, незважаючи, на певні вразливі моменти українського благодійництва, зокрема, й в частині правової регламентації, в 2011 році у «Рейтингу світової благодійності» (World Giving Index) Україна із 150 сходинки піднялася на 105, що, однозначно вказує на прогрес у цій сфері, зумовлений, насамперед, активною участю наших громадян в допомозі ближнім. Для прикладу, беручи участь у зборах харчів, медикаментів для безпритульних тварин, приємно спостерігати тенденцію до збільшення кількості волонтерів, особливо серед молодого покоління, прояву надзвичайної доброзичливості серед людей-пожертвувачів, що, вочевидь, говорить про інтенсивне пробудження одвічних людських цінностей: любові, добра, справедливості.

В регіонах України сьогодні благодійна діяльність набуває дедалі більшого значення у розв'язанні гострих соціальних проблем – благодійні організації, фонди роблять значний внесок у соціальну сферу. У поняття «благодійність» сучасне суспільство вкладає широкий зміст – від звичайної матеріальної допомоги до меценатства, і у широкому сенсі трактується як некомерційна неприбуткова діяльність організацій та фізичних осіб, спрямована на задоволення потреб соціального розвитку. У ширшому розумінні благодійність визначається як «інвестування соціальної сфери» [2, с. 89].

Але, особливим аспектом розвитку благодійного руху в нашій країні, є все ж таки той факт, що вагому частину даного мейнстріму становить саме жіноча активність й жіночі організації. Важливою, для розуміння даних тенденцій є експертні оцінки безпосередніх учасників процесу розвитку благодійництва. Так, порівнюючи результати новітніх досліджень з результатами дослідження «Корпоративна благодійність в Україні», проведеного у 2005 році благодійним фондом «Творчий центр Каунтерпарт», директор Українського форуму благодійників А. Гулевська-Черниш динаміку розвитку окремих складових корпоративної філантропії в Україні в період з 2005 по 2009 охарактеризувала наступним чином: «Результати дослідження Українського форуму благодійників дають підстави стверджувати, що корпоративна філантропія в Україні еволюціонує, наслідуючи успішні світові практики. Саме тому є привід сподіватись, що в недалекому майбутньому вітчизняні компанії зможуть стати тим потужним ресурсом, який відіграватиме провідну роль у розвитку благодійності в Україні». Український жіночий фонд провів опитування, в якому 47 % респондентів відповіли, що ширше залучення жінок до політики сприяло б ефективнішому розв'язанню соціальних проблем в Україні. С. Решетов (Фонд сприяння демократії Посольства США в Україні), вважає, що один з найнадійніших способів залучити ресурси на жіночі питання – самим жінкам проникати у сфери, де можна впливати на політику, формувати суспільну думку [4].

На регіональному рівні в Запорізькій області активну роботу у цьому напрямку веде Запорізький благодійний фонд «Сдність за майбутнє». Учасниками фонду було підготовлено проект «Впровадження стандартів гендерної рівності та боротьба з дискримінацією в Запорізькій області», в ході реалізації якого було проведено моніторинг (2010-2011) представництва жінок в органах місцевої влади різних рівнів. Так було виявлено, що в Запорізькій обласній раді є невеликі позитивні зрушення щодо гендерної рівності (2010 рік жіноче представництво серед депутатського корпусу складає 10 %, а 2011 рік – 13 %). Також зрушення присутні й міській владі міст обласного підпорядкування (2010 рік – 20 %, 2011 рік – 22 %), в Запорізькій міській владі (2010 рік – 21 %, 2011 рік – 29 %) та районних радах (2010 рік – 20 %, 2011 рік – 24 %).

Дана організація веде й широку інформаційно-просвітницьку кампанію. Прикладом цьому слугує організований круглий стіл в м. Мелітополь 7 жовтня 2010 року, у роботі якого взяли участь представники громадських організацій «Жінки-трудівниці за майбутнє дітей України», територіальна асоціація платників податків в Запорізькій області, представник громадської організації М.Москви (Росія) Шах.М., представники ЗМІ ТРК «МТВ-плюс», газета «Мелітопольські відомості», депутати Мелітопольської міської ради, виконуючий обов'язки міського голови м.Мелітополь

Груднев С.М., представники освіти: Мелітопольський державний педагогічний університет та Київський національний університет. Даний захід допоміг підвищити рівень поінформованості щодо результатів формування місцевої влади з урахуванням гендерної складової за результатами виборів 2010 року та поширити інформацію про необхідність збільшення кількості жінок у владі на рівнях, де приймаються рішення. А завдяки спеціалізованій телевізійній передачі, яка проходила в ефірі місцевих телекомпаній широка громадськість була поінформована щодо підвищення стандартів гендерної рівності мешканців сучасного міста. У вказаному контексті, доцільним буде зіставлення вітчизняних і світових умов втілення благодійних ініціатив.

Так, за матеріали тематичної зустрічі «Жінки та благодійність», проведеного під егідою Українського форуму благодійників 14 червня 2012 року в Києві, в американському суспільстві 84 % всіх благодійних пожертв роблять жінки. Цей факт підтверджують і чоловіки, 92 % яких зазначає, що на їхні рішення про надання чи не надання благодійної допомоги, про вибір фонду та напрямків підтримки впливають саме жінки. Інша цифра з американських досліджень говорить, що жінки щедріші і віддають на благодійність удвічі більше від своїх статків, ніж чоловіки (3,5 % проти 1,8 %). Окрім того, жінки дають більше, ніж чоловіки на всі благодійні сфери (релігія, здоров'я, довкілля тощо) [4]. Жіноча активність впливає на те, що у світі з'являється дедалі більше організацій, які підтримують жінки. Так, наприклад, в США з 2004 по 2006 таких організацій з'явилося на 24 % більше, тимчасом як кількість інших організацій збільшилася лише на 14,8 %. Такі факти не залишають осторонь ані дослідників, ні експертів, ні самих жінок. Тому, починаючи з кінця 20 століття в США та країнах Західної Європи активно створюються організації, які концентрують свою діяльність на питаннях саме жіночої філантропії. Так у США майже в кожному штаті існують дослідницькі центри жіночої філантропії, об'єднання жінок-благодійниць, інститути жіночої філантропії при вищих навчальних закладах, які заохочують студентів писати наукові роботи на цю тему. З цього питання видано чимало літератури: від науково-популярної, яка показує особливості жіночої благодійності; дослідницької, яка робить аналіз цих трендів; до методичної, яка вчить працювати з жінками-донорами. На думку Д.Непочатової «Жінки не лише радять чоловікам. Вони входять до керівних органів благодійних фондів, часто очолюють організації своїх чоловіків. Прекрасна стаття не просто виписує чеки, а занурюється у проблеми, відстежує ефективність підтриманих проєктів. Жінки готові підтримувати більш складні проблеми, в яких можна побачити конкретний результат. Вони відкриті до порад, вивчають попередній досвід, щоб не повторювати помилок» [4].

Разом з тим, нові джерела фінансування гендерних питань, на переконання Наталії Карбовської, з'являються завдяки тому, що про жіночі проблеми, а разом про благодійні ініціативи з їх вирішення, почали багато і професійно писати у ЗМІ по всьому світу.

За словами Олени Якимчук в очах ділових людей найпереконливіше виглядають партнерські проекти, до яких залучені різні сектори суспільства: «Засновники компанії Amway кажуть: «Бізнес не може бути успішним у неуспішній країні». Тому компанії, налаштовані на тривалу роботу в регіоні, соціальні питання підтримують. Коли компанія обирає проект для підтримки, ми прагнемо не передачі грошей, а синергії», – запевнила представниця «Емвей Україна». Представниця Благодійного фонду «Батьківська земля» Г.Лосева також закликала не варитись у власному соку, а шукати односторонців: «Благодійність стане ефективною, коли зацікавить більшість населення. Коли ми щодня будемо турбувати депутатів, виступати у ЗМІ, нагадувати кожній людині: нагодував свою дитину – згадай про десятки голодних». З позицією практиків-менеджерів жіночих благодійних організацій перекликаються дані отримані низкою соціологічних досліджень з проблематика виявлення стратегій сучасних українських компаній та підприємств у наданні благодійної підтримки.

Досліджуючи стан актуалізації жіночої благодійності в нашому регіоні було здійснено порівняльний аналіз результатів дослідження проведеного в 11-20 липня 2008р. Київським центром філантропії (досліджувалися регіональні центри: Луганськ, Херсон, Хмельницьк, Львів, Кіровоград) [10, с. 3] та власного дослідження проведеного на місцевому рівні 27-28 березня лабораторією соціологічних досліджень Мелітопольського державного педагогічного університету імені Б. Хмельницького. За результатами дослідження 75 % опитаних респондентів, що проживають у великих містах беруть участь у благодійництві. В малих містах стан актуалізації благодійної діяльності є менш розвинутим. Приймають участь у добродійності 68 % опитаних. Це пояснюється меншим розвитком організацій та слабшою проінформованістю мелітопольців про можливість участі у благодійництві.

На сьогоднішній день, тема благодійності є досить актуальною і несе не тільки матеріальне, а і моральне забарвлення. Благодійність, в широкому сенсі на сьогоднішній день, – це прояв уваги до людей, що потребують певних мінімальних умов для існування, з метою задоволення не лише їх матеріальних потреб, а і духовних. За результатами анкетування було виявлено, що респонденти в більшості випадків розуміють поняття благодійності, як допомогу, поштовхом до якої є співчуття до незахищених верств населення – 73, 6 % опитаних; думку про те, що метою благодійності є альтруїзм підтримують 20, 8 % респондентів, і лише незначна кількість мешканців міста

Мелітополя – 5,7 %, вважають, що мета благодійності це лише складання позитивного іміджу, так званого піару.

Цікаві результати в контексті наведених вище досліджень дало питання – «На які ж групи населення необхідно спрямовувати благодійну допомогу?» Аналіз даних нашого дослідження свідчить, що значна кількість опитаних, а саме 39, 6 %, вважають, що необхідно допомагати усім, хто потребує допомоги. Третя частина опитаних респондентів вважає, що найбільше необхідна допомога дітям, особливо хворим. Значно менша кількість респондентів, а саме 13,2 % віддають перевагу допомозі сиротам. Ненабагато менша кількість опитаних – 11,3 % віддали свій голос за допомогу людям з обмеженими можливостями – інвалідам. Але це в більшості випадків люди, чиїх сімей торкнулась ця проблема. Допомозі бездомним віддали свою перевагу 3,8 % опитаних. При цьому переважна більшість опитаних респондентів, а саме 49,1 %, вважає, що більш необхідно надавати допомогу у матеріальній формі, але значна кількість людей віддає перевагу і соціальній допомозі – 20,8 % та допомозі у вигляді товарів -17,0 %.

Велике значення у розвитку благодійності, має її популярність, висвітлення у ЗМІ, інформованість мешканців, про можливості, необхідність та результати допомоги. Наше дослідження показало, що місцеві ЗМІ зовсім мало уваги приділяють висвітленню та інформуванню населення щодо питань благодійності. Лише 37,7 % опитаних чули по ЗМІ про благодійність у нашому місті. Дані питання трохи більше обговорюються на містах роботи чи навчання, але все-таки значна кількість, а саме 15,1 % респондентів зовсім не чула про благодійну діяльність у місті Мелітополі. Пізнання людей про наявні громадські організації, що займаються благодійною діяльністю, ще гірші. 47,2 % респондентів зовсім не чули про такі об'єднання, вже не кажучи про їх діяльність та напрями допомоги. Таким чином, маємо всі підстави констатувати, що як на загальноукраїнському рівні, так і на регіональному проблема благодійності й меценатства може мати конструктивне розв'язання лише з урахуванням широкого спектру політичних, економічних, соціальних проблем, що включають етнокультурні та ментальні аспекти [7, с. 73-78], а динаміку творення благодійницької інфраструктури доцільно оцінювати не лише за формально-статистичними показниками, такими як кількість діючих благодійних установ, обсяги їхньої фінансової та іншої допомоги тощо, а й за змістом: які саме проекти підтримує та чи інша благодійна установа, отже, яку ідеологію та які форми благодійної діяльності демонструє організація.

Це стає ще більш актуальним, якщо звернути увагу на проблеми з якими стикаються організації. Так, однією із проблем організованого благодійництва, зазначається наявність певної недовіри до благодійників з боку суспільства. «Ще ставить в

тупик, когда люди пытаются проконтролировать нас с вопросами: А куда вы деньги перечислили? А сколько собрали? А куда и сколько потратили? Да какая им разница! Какое они к этому имеют дело. Причем это люди которые не участвовали в благотворительности, даже не пришли. Никто не мешает нам сохранить чеки, но благотворительность подразумевает честность, доверие», розповідає, наш респондент, Огородова Тамара, голова запорізького фонду «Єдність за майбутнє».

При цьому вона зазначає, що «Я могу привести пример, что женщины очень ответственные, есть пример что был небольшой немецкий городок, в котором было два завода которые производили стиральный порошок, один завод был со старым оборудованием и загрязнял окружающую среду, но порошок был дешевле и другой завод в котором были достаточно развитые технологии и он не загрязнял окружающую среду, но порошок был дороже немцы они очень практичные, очень экономные и вот часть немецких женщин выступили с призывом к женщинам, выступили с просьбой, давайте чтобы не загрязняли окружающую среду, мы просто не будем покупать этот порошок. Давайте будем покупать порошок того предприятия, которое вложило деньги в защиту окружающей среды... Женщины на таком даже уровне, они смогли организовать и добиться того чтобы не загрязнялась окружающая среда и причём через покупки...». Але недовіра, як зазначають результати досліджень, виникає, коли у даній царині ведуть активність чоловіки.

Сьогодні жіночі благодійні фонди України працюють над широкими операційними програмами, спрямованими на рішення певних проблем у різних сферах. Це освітні і юридичні, інформаційні й психологічні, і багато інших послуг, це можуть бути також послуги з побутової, медичної сфери, посередництво або працевлаштування. Але на місцевих рівнях, ця робота доволі недосконала і потребує значної підтримки, особливо у менш масштабних, але не менш важливих питаннях. Сфера діяльності організацій і фондів благодійної допомоги – це соціальний захист населення, охорона здоров'я, прав людини, підтримка суспільних ініціатив та розвиток здібностей талановитої молоді, допомога дітям, які потребують в лікуванні та інше. Історично так склалось, що жінкам більш притаманні питання пов'язані з турботою та співчуттям, тому благодійності вони приділяють більш важливе місце [1, с. 326].

Для кожного регіону є своя специфіка благодійної діяльності та значна різниця рівня розвитку та популяризації організацій, що займаються благодійністю. Провівши контент-аналіз документів та архівних даних – «Переліку громадських організацій міста Мелітополя», нами виявлено, що жіночі організації займають доволі малу долю, серед загальної кількості громадських об'єднань, а саме 4, 2 % [9].

Але окрім формальних жіночих організацій ще діє значна кількість об'єднань, що успішно

займаються благодійною діяльністю, незважаючи на неформальність. Це просто групи жінок, що мають на меті допомагати найрізноманітнішим верствам населення. І їх робота значно ефективніша, ніж у багатьох зареєстрованих спілок, що діють «лише на паперах». Вона часто проявляється за допомогою акцій, концертів, ярмарків, аукціонів на якому всі бажаючі можуть зробити свої внески

Висновки. Отже, пройшовши довгий шлях історичного розвитку, зазнавши потужних позитивних і негативних іншокультурних впливів, українська культура сформувала і значною мірою зберегла глибокі традиції благодійницьких та волонтерських практик, при цьому ці практики значною мірою запроваджені саме жіночими зусиллями.

Теоретичні джерела та матеріали низки всеукраїнських соціологічних свідчать, що розвиток жіночої благодійної діяльності в українському суспільстві супроводжується низкою невирішених проблем, найбільш значущими з яких є:

- відсутність системної державної підтримки розвитку благодійної діяльності. У вітчизняному законодавстві не закріплено узгодженого переліку цілей та видів благодійної діяльності; ускладнена процедура реєстрації благодійних організацій: спочатку Міністерством юстиції України, його обласними та міськими управліннями чи виконавчими комітетами місцевої влади, а пізніше – державним реєстратором;

- обмеження можливостей громадян та бізнесу в благодійності через неузгодженість норм законодавства про оподаткування та проблемами в отриманні податкових пільг, нечіткість норм про оподаткування благодійної допомоги фізичним особам;

- непослідовність та складність тлумачення норм вітчизняного законодавства, відсутність законодавчого регулювання окремих видів і форм благодійної діяльності;

- обмежений доступ осіб до благодійної допомоги та інформації про її суб'єктів, а суперечливі положення законодавства про соціальну рекламу, меценатство та спонсорство не сприяють формуванню в суспільстві культури благодійності і поваги до благодійної діяльності як такої.

Результати дослідження умов і чинників розвитку жіночих благодійних організацій обумовлюють і наступні поради для самих суб'єктів благодійництва, це й:

- вивчення міжнародного досвіду та місцевих реалій для впровадження та поширення кращих практик благодійництва в Україні на основі детального аналізу та адаптації до умов інших регіонів та специфіки діяльності організацій.

- проведення регулярних благодійних заходів масового характеру для поліпшення іміджу організацій у громаді, нарощування бази донорів та збору коштів в довгостроковій перспективі.

- робота зі ЗМІ по просуванню кращих практик благодійництва та конкретної допомоги людям, яку здійснюють організації, проведення інформаційних кампаній.

- підвищення рівня інформованості людей про можливості участі у благодійній діяльності як на місцевих рівнях, так і на державному.
- проведення інформаційно-адвокаційних кампаній по вирішенню конкретних проблем нормативно-регулятивного характеру, що стоять на заваді організації взаємодії між благодійниками та отримувачами пожег.

ЛІТЕРАТУРА

1. Браун Л. Женский вопрос, его историческое развитие и экономическое значение / Л. Браун; Пер. с нем. под ред. Г. А. Гроссмана. – СПб.: Изд. ред. журн. «Образование», 1903 (Тип.-литограф. Б. М. Вольфа). – 508 с.
2. Буздуган Я. М. Роль благодійних організацій у вирішенні соціальних проблем суспільства // Наукові записки. – ТДПУ. Серія: Економіка. – 2002. – № 12., с.89
3. Донік О.М. Благодійність в Україні (XIX – початок XX ст.) / О. М. Донік // Український історичний журнал. – 2005. – № 4. – С. 159 – 177.
4. Жінки і благодійність – Український форум благодійників [Електронний ресурс] Режим доступу: ufb.org.ua/aboutus/novini-forumu.htm?id
5. Закон України «Про благодійну діяльність та благодійні організації». – Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 25, ст. 252.
6. Закон України «Про внесення змін до статті 7 Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації». – Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 43, ст.2032.
7. Михайловська Н.А. Благодійництво як соціокультурна проблема / Н.А. Михайловська / Культура і сучасність: Альманах. – К.: ДАККІМ, 2002. -№ 1. -С. 73-78.
8. Памятники изданные Временной комиссией для разбора древних актов. – К., 1846. – Т. 2. – С. 1 – 29.
9. Перелік громадських організацій міста Мелітополя / Офіційний веб-портал м. Мелітополя [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.mlt.gov.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=28&Itemid
10. Центр Філантропії – Дослідження організаційної самодостатності (практики фандрайзингу) організацій громадянського суспільства.-Київ, 2008.-28 с.

А. В. Орлов, С. А. Маслов,

*Мелітопольський державний педагогічний
університет ім. Богдана Хмельницького, г. Мелітополь, Україна*

ЖЕНСКИЕ БЛАГОТВОРИТЕЛЬНЫХ ИНИЦИАТИВ КАК СОСТАВЛЯЮЩАЯ ПРОЦЕССА СТАНОВЛЕНИЯ ГРАЖДАНСКОГО ОБЩЕСТВА В УКРАИНЕ

Активные общественные трансформации, которые происходят сейчас в нашей стране, существенно меняют устоявшиеся способы жизнедеятельности, социальные нормы и идеологические конструкции, которые их определяют. Изменения в экономической, культурной и общественной жизни страны, происходившие в течение нескольких столетий, приобрели особую значимость и в наше время, существенно влияя на традиционные представления и жесткие стереотипы о «женском» и «мужском». Эта тенденция достаточно ярко проявилась в трансформации социальной роли женщины из «пассивного наблюдателя» на «активного участника» публичной сферы жизни, что сегодня повсеместно наблюдается как в социально-общественной, культурно-образовательной, так и в политической, экономической жизни страны. Такой взрыв эмансипации, гендерного равенства и паритетности стали символическими для Украины как цивилизованного демократического государства третьего тысячелетия, стоящего перед европейским выбором. Бесспорно, это все актуализирует острую потребность и необходимость переосмысления роли и места женщин в различных сферах жизнедеятельности, в частности, в сфере благотворительной деятельности. Решение этой задачи сегодня становится невозможным без целостного анализа и обобщения мирового и отечественного опыта прошлого и современных практик.

Ключевые слова: гендерное равенство; гендерное участие; благотворительность; женские инициативы; женские неправительственные организации.

A. V. Orlov, S. A. Maslov,

*Bohdan Khmelnytsky State Pedagogical University
of Melitopol, Melitopol, Ukraine*

WOMEN'S CHARITABLE INITIATIVES AS PART OF THE PROCESS OF FORMATION OF CIVIL SOCIETY IN UKRAINE

Active social transformations taking place today significantly alter the established ways of life, social norms and ideological structures that define them. Changes in the economic, cultural and social life of the country that

took place over several centuries, acquired special significance in our time, significantly affecting the traditional ideas and rigid stereotypes of «female» and «male». This trend is quite evident in transforming the social role of women «passive observer» to «active participant» public sphere of life that is now commonly observe both the public and social, cultural, educational, and political, economic life of the country. This explosion of emancipation, gender equality and parity was symbolic for Ukraine as a civilized democratic state of the third millennium facing European choice. Certainly, it makes all the urgent need and necessity of the role and place of women in different spheres of life, particularly in the field of charity. Meeting this challenge today is impossible without a holistic analysis and synthesis of global and domestic experience of past and contemporary practices.

Keywords: *gender equality; gender participation; charity; women's initiatives; women's NGO.*

Рецензенти: *Катаєв С. Л., д. соц. н., професор;
Рожанська Н. В., к. соц. н., доцент.*

© Орлов А. В., Маслов С. А., 2015

Дата надходження статті до редколегії 10.03.2015